

Sygn. akt **IV Ka 475/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym
w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Małachowski (spr.)

Sędziowie: SO Iwona Gdula

SO Grażyna Sitko

Protokolant: Aneta Maziarek

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Ilony Talar

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2013 r.

sprawy **A. W.**

oskarżonego z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk oraz z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowego
VII Wydziału Karnego w Pyrzycach

z dnia 18 lutego 2013 r. sygn. VII K 270/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę A. W. przekazuje Sądowi Rejonowemu
w Stargardzie Szczecińskim do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 475 / 13

UZASADNIENIE

A. W. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od 14 kwietnia 2012 r. do 16 kwietnia 2012r., w miejscowości K., gm. P., groził słownie oraz przy użyciu siekiery pozbawieniem życia D. W., przy czym groźba ta wzbudziła u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona,

to jest o czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk.

II. w dniu 14 kwietnia 2012r., w miejscowości K., gm. P.,

umyślnie dokonał uszkodzenia cudzego mienia w ten sposób,

że rzucił kamieniem w okno mieszkania zajmowanego przez D. W., w wyniku czego pękła szyba i rama okna, czym spowodował straty w wysokości 300 zł na szkodę D. W.,

to jest o czyn z art. 288 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim wyrokiem z dnia 18 lutego 2012r. sygn. akt VII K 270 / 12:

I. uznał oskarżonego za winnego tego, w dniu 14 kwietnia 2012r., w miejscowości K., gm. P., groził słownie oraz przy użyciu siekiery pozbawieniem życia D. W., przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, to jest czynu określonego w art. 190 § 1 kk i za to przestępstwo na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. uznał oskarżonego za winnego tego, że działając w ramach ciągu przestępstw w dnia 15. 04. 2012r. i 16. 04. 2012r. w miejscowości K., gm. P., groził słownie pozbawieniem życia D. W., przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, to jest czynów określonych w art. 190 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk i wymierzył za nie karę 7 miesięcy pozbawienia wolności,

III. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu określonego w punkcie II zarzutu z tym, że ustalił wartość uszkodzonego mienia wyniosła 571,88 zł i za to przestępstwo na podstawie art. 288 § 1 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

IV. Na podstawie art. 91 § 2 kk biorąc za podstawy kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu w punktach I, II, III wyroku wymierzył mu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

V. Na podstawie art. 46 § 1 orzekł wobec oskarżonego za czyn określony w punkcie II zarzutu obowiązek naprawienia szkody w części na rzecz pokrzywdzonej D. W. poprzez zapłatę kwoty 300 zł.

VI. Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet wymierzonej oskarżonemu kary łącznej zaliczył okres jego zatrzymania od dnia 14. 04. 2012r. do dnia 15. 04. 2012r. przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi pozbawienia wolności,

VII. Na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1974r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił A. W. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł oskarżony zarzucając mu rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości zarzuconych mu czynów oraz nieuwzględnienia jego warunków i właściwości osobistych oraz sytuacji rodzinnej.

Wniósł on o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie kar jednostkowych oraz kary łącznej pozbawienia wolności za przypisane mu przestępstwa z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się o tyle zasadna, że doprowadziła do uchylenia zaskarżonego orzeczenia, jednakże nie w wyniku uznania słuszności zarzutu w niej postawionego, lecz z powodu uchybień proceduralnych Sądu Rejonowego.

W przedmiotowej sprawie, już na etapie postępowania przygotowawczego prokurator powziął informację o leczeniu psychiatrycznym, jakiemu poddany został oskarżony w przeszłości. A. W. przedstawił stosowną dokumentację medyczną, stwierdzającą, iż cierpi on na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. W tej sytuacji niezbędnym było wydanie postanowienia o zasięgnięciu opinii biegłych lekarzy specjalistów oraz przyznanie A. W. (występującemu samodzielnie) obrońcy z urzędu na podstawie art. 79 § 1 kpk, co też Prezes Sądu Rejonowego uczynił.

Opinia sporządzona przez powołanych biegłych lekarzy psychiatrów potwierdziła upośledzenie umysłowe badanego w stopniu lekkim. Mimo tego biegli uznali A. W. za poczytalnego w momencie popełnienia czynu oraz za zdolnego do samodzielnego brania udziału w czynnościach procesowych.

W związku z jej wnioskiem wydane zostało zarządzenie o cofnięciu obrońcy, bowiem przestały zachodzić przesłanki obrony obligatoryjnej.

W ocenie Sądu odwoławczego opinia psychiatryczno – sądowa, jak również okoliczności popełnienia czynu przez oskarżonego wskazują, iż wyznaczony dla oskarżonego obrońca z urzędu powinien działać w jego imieniu w trakcie całego postępowania.

Mimo, iż A. W. uznano za poczytalnego zarówno w momencie popełnienia czynu jak również badania, to z całym przekonaniem nie można uznać, iż stan jego zdrowia psychicznego nie budzi wątpliwości.

Wedle opinii sądowo - psychiatrycznej, A. W. jest osobą rozumiejącą normy społeczne w wystarczającym zakresie, potrafiącą samodzielnie troszczyć się o swój byt. Analiza akt sprawy prowadzi jednak do wniosku, iż oskarżony w swoim działaniu jest irracjonalny i nieobliczalny.

Jak sam wyjaśnił, jego konflikt z pokrzywdzoną trwa już od wielu lat i nawet nie jest w stanie określić, co było jego zaczątkiem, ani jakie zachowania pokrzywdzonej budzą w nim agresję i złość. Nie sposób także wskazać logicznego związku przyczynowego pomiędzy sprzeczką między oskarżonym i jego kolegą, a zniszczeniem mienia i groźbami kierowanymi wobec pokrzywdzonej.

Stan zdrowia psychicznego A. W. jest na tyle dobry, że może on ponosić odpowiedzialność karną, jednak z całym przekonaniem nie jest wystarczająco dobry, by oskarżony mógł w procesie występować bez udziału obligatoryjnego obrońcy.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy (między innymi: wyrok z dnia 15. 03. 2005r., II KK 404 / 04, wyrok z dnia 01. 02. 2006r, II KK 340 / 05) stwierdzając, że: „ samo stwierdzenie przez biegłych lekarzy psychiatrów, iż poczytalność oskarżonego w chwili popełnienia czynu jak i w czasie orzekania nie była w znacznym stopniu ograniczona nie jest równoznaczna ze stwierdzeniem, że poczytalność nie budzi wątpliwości w rozumieniu art. 79 § 4 kpk. ”

Zważając na powyższe, należy stwierdzić, że sędzia wydając w toku postępowania zarządzenie o cofnięciu obrońcy z urzędu (k. 67) naruszył dyspozycję art. 79 § 4 kpk, gdyż samo stwierdzenie, że oskarżony jest upośledzony umysłowo powinno budzić wątpliwości, co do jego stanu psychicznego, a zasadność takiego stwierdzenia potęguje analiza zachowania oskarżonego, gdyż motywami jakimi się on kieruje, w korelacji z zebranymi w sprawie dowodami nie są zrozumiałe.

Naruszenie dyspozycji art.79 § 4 kpk prowadzi także do naruszenia art. 6 kpk stanowiącego o jednej z podstawowych zasad postępowania karnego, mianowicie prawa oskarżonego do obrony, stąd też wyrok Sądu I instancji ostać się nie może i niezbędne jest ponowne przeprowadzenie postępowania sądowego z poszanowaniem przepisów zawartych w art. 79 § 4 kpk i art. 6 kpk.

Niezależnie od powyższego wskazać należy na inne jeszcze uchybienia Sądu Rejonowego procedującego w niniejszej sprawie. Wadliwym jest powołanie działania oskarżonego w warunkach ciągu przestępstw we wskazanych tam datach bez wskazania, wskazania kwalifikacji prawnej tych czynów. Dopiero bowiem po indywidualizacji czynów przypisanych oskarżonemu i ich kwalifikacji prawnej Sąd Rejonowy uprawniony był ustalić, że oskarżony dopuścił się ich w warunkach przestępstwa ciągłego określonych w art. 91 § 1 kk. Przy czym rozważenia wymagałoby ustalenie, czy ciągiem tym nie jest objęty również czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku.

Z tym względów, działając w oparciu o treść art. 437 § 1 kpk, Sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę A. W. Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Ponownie zaś procedując Sąd Rejonowy, po ustanowieniu oskarżonemu obrońcy z urzędu, poczyni odpowiednie ustalenia związane z czynami zarzucanymi oskarżonemu, a następnie rozstrzygnie kwestię sprawstwa i winy oskarżonego oraz dokona ich właściwej subsumcji prawnej, a także rozstrzygnie w przedmiocie ewentualnej kary.

SSO Grażyna Sitko SSO Ryszard Małachowski SSO Iwona Gdula